

מי מן השניים צודק?

קראתי שתי ידיעות בנושא שודדיהולנד מים מגילה לייבוכמן, במערב ובידיעות אחרונות, והתעוררה בי תמיהה.

בקטע בידיעות אחרונות מ-13 ביולי נכתב, כי הגברת לוי עזבה את הארץ ביום ב' (כלומר, למחרת היום), והכתב ציטט שיחה איתה ממוצאי-השבת ה-12 ביולי. במערב מ-15 ביולי, לעומת זאת נכתב שהגברת לוי עזבה את הארץ עוד ביום ה' ה-10 בחודש. או איך יכול להיות שכתב ידיעות אחרונות דיבר איתה במוצאי-שבת, שעה שלפי מעריב היא יצאה חזרה לגר-מניה כבר יומיים לפני-כן?

איר אפשר לדעת מי מן השניים צודק? יחיאל ויצנבלט, הרצליה

דיין הרפוק התורן

ברצוני להעיר כמה הערות לגבי פרשת איבוד המיסמך הסודי עליי משה דיין, סעיף 27(א) בחוק לתקין דיני עונשין (ביטחון המדינה) תשי"ז-1957, קובע, "מא-סר של שלוש גנים לעובד-ציבור שמסר, ללא סמכות כדן, ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה..."

סעיף 27(ב) לחוק הנ"ל קובע: "עובד-הציבור שהתחיל בשמירת ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, דינו מאסר שנה." אני מתאר לעצמי שבחוק זה ניתן למי צוא עוד כמה סעיפים המתאימים למיקרה של שר-הביטחון שמעון פרס. אינני יודע אם הוא נחשב כעובד-מדינה, אך אולי היועץ המישפטי הממשלתי יבדוק את הדבר? מסקנותיהם יכולות להיות מעניינות מאד. אולי יתברר לנו שאכן מותר לשר למכור מיסמכים סודיים המגיעים אליו בתוקף תפקידו?

הפרשה הוצנעה, משום-מה, בעיתונות היומית, ואפשר לומר אפילו שהושקעה נשכחה. האם היתה העיתונות מתייחסת בשיטת-נפש כזו, גם במיקרה שהמדובר היה בשר מפ"מי, למשל? היחיד שיש לרחם עליו באמת הוא דיין. המיסמך הזה תמיד, "נדפס" עם החזרות שש-מישפחתי מתחיל ב"א" (הבחורה ש-מצאה את המיסמך שאיבד שמה צ'צ'יק, ואילו שמה של אלישבע המפורסמת שלו היה צ'צ'יק).

ובענין נוסף: מדוע אין אתם מגיבים בנושא ששמו חוק נפגעי האונות-דרכים? בנושא זה מייצגים עורכי-הדין היטב, וי-חברות-הביטוח גם הן אינן יכולות להת-אונן. אך למה שלא תתנו אתם גיבוי ל-מילחמתו הפרטית של השופט ברנזון? כדי דרייטש, ירושלים

התקפה על הציונות

אין ספק, שאחת החזיונות הקשות שבהן מתנסה כיום ישראלי השווה בארצות-הברית, היא התקפה שלוחה-הרסן על הציונות מצד סטודנטים אמריקאים, כולל יהודים, והשוואתה לקולוניאליזם, לאימ-פריאליזם, ואפילו לנאציזם.

כישראלי, שהתחנך על ברכי הרעיון שהציונות מסמלת את פיסגת הצדק ה-אנושי, הודועותי להיווכח שיש גם צד שני למטבע, שאותו כלל לא הכרתי. אינני צריך לזוהר כאן על התפיסה הערבית ששיבת ציון עומדת בניגוד, לזכות ה-טיבעית להגדרה עצמית של תושבי הארץ הערבים, שחיו בה ברציפות כרוב מוחלט מאות בשנים."

אומר רק, שהטעון הישראלי שהארץ הובטחה לנו עליידי השם, או שיש לנו "זכות היסטורית לחזור לארץ, שממנה נעדרנו למעלה מאלף שנה בניגוד ל-רצונם של תושביה הערבים", עוררה גי-חון בכל פעם שהעליתי בשוהתי בחו"ל, לצורכי ויכוח.

נדמה לי, שבמאבק הגדול בינינו לבין הערבים על דעת-הקהל בארצות-הברית ובעולם, הננו בתהליך נסיגה אשר עלול לתת את אותותיו בדרג הפוליטי בעתיד הלא-רחוק.

רם גלבוע, תל-אביב

על אובייקטיביות, נסיגה ושלום

כקוד קבוע של העולם הזה, אני מת-פעל לאיחתי מן הדבקות העקשנית שלכם במתן רשות לתבטאות חופשית ל-צדדים שונים ולבעלי השקפות שונות, גם אם הן סותרות את דעתכם המוצהרת.

(המשך בעמוד 8)

תמונה ברורה וכוללת יותר של המתרחש בנושא זה, ולהגיע לתוצאות ברורות וחד-משמעיות, תוך ציון שמות האנשים ה-עוסקים בכך ותיאור מעשי-השוד שלהם, כפי שעשה יפת בשתי הכתבות שלו.

כפי שציינ כבר בכתבה הראשונה, עסק גם סופר מעריב בכרמיאל, יהודה גורן, בנושא זה. אך עיתונו נמנע מלפרסם, מי-טעמים השמורים עימו, את הקשר בין שודדי עתיקות היס לבין משה דיין.

גם אנשי מחלקת החדשות של הטלווי-זיה היו מודעים לנושא. כמה צוללנים ותיקים, בעלי עבר קרבי, שהעניין כואב להם, ניסו להזעיק את כל הגורמים כדי למנוע ולהפסיק את שוד העתיקות מתחת לפני המים. מזה שלושה חודשים נמצא הנושא בטיפול הטלוויזיה, אך נראה ש-צוות שעסק בנושא לא הצליח לפענח את זהות השודדים.

רק אחרי פירסום הכתבה הראשונה ב-סידרה בהעולם הזה, לפני שבועיים, קיבלה הקירט הטלוויזיה בנושא זה דרגת עדי-פות ועלויה, וכך, יום אחרי שפורסמה ה-כתבה השנייה בסידרה בהעולם הזה, שידרה הטלוויזיה כתבה מצולמת שכללה למעשה את כל מימצאי העולם הזה ב-פרשה, אם כי בצורה כוללת יותר, ותוך

"מעריב" 24.7.75 וההמשך

התעלמות מחלקו של דיין בשערווריה. טיפול העולם הזה בנושא זיור לא רק את הטלוויזיה, גם הרשויות המופקדות על נושא זה מטעם אגף-העתיקות שבמישרד-החינוך-התרבות, התעוררו פיתאום לפער לה. כצעד ראשון עומד להתמנות בקרוב לפחות מפקח ימי אחד, שיוכל להתמודד כשורה עם שורים עם השודדים הימיים, כל נושא ריכוז החומר המרשיע כנגד השודדים נבדק כיום מחדש, ויש תקווה, אם יימשך הלחץ הציובורי בכל אמצעי התיקשורת, ש-אכן יושנו הנוהלים התיקים המאפשרים לשודדי העתיקות בים לפעול באי-דמפריע. העובדה שבג מעריב וגם הטלוויזיה, לא טרחו לציין בכתבות הגדונות שלהם את חלקו של העולם הזה בפרשיות בהן טיפלו, אינה משנה עוד לכאן או לכאן, רבים מקוראי מעריב זכרו ודאי כי כתבתו של עמוס לבב היא המשך מיבצע שהוכנן, נולד ופורסם לראשונה בהעולם הזה, ב-דיוק כמו שרבים מצופי הטלוויזיה, שראו את הכתבה על שוד-עתיקות-הים, ידעו הרבה יותר על הפרשה ממה שקראו כבר עד אז בהעולם הזה.

מה שחשוב לציין לגבי שני מבצעים עתונאיים אלה, היא ההמחשה שהם מהווים להשראה העתונאית של העולם הזה על אמצעי התיקשורת האחרים במדינה. זהו השיטות העתונאיות שהונתנו ע"י העו"ל ל-8 הזה, דרכי החקירה שלנו וגם הסיגנון העיתונאי של "השבועון המסויים" מאומץ צים עליידי אחרים, הוא הרבה יותר ממח-מאה. יש בכך מעין הכרה פומבית בציד-קת הדרך העיתונאית של העולם הזה, שתי-עיתונות הישראלית האחרת הירבחה כל-כך לבקר אותה בעבר.

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תאריך: 136. מען מברקי: "עולמפרם". מורסם ב"הרפום החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אביגדור. הפצה: "גר" בע"מ. גלוסות: "צ'ינקוגרפיה כספי בע"מ". העורך הראשי: אורי אכברי. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

לשבת, שבה עיתון אחד ממשך מיבצע שבו החל עיתון אחר, כדי לבדוק באיזו מידה השפיע - או לא השפיע - פיר-סום שערווריה על האחראים לה. במיקרה זה, כפי שגילה סופר מעריב, לא נעשתה שום פעולה ממשית לחיסול הנגע שאותו חשף העולם הזה בפומבי לפני שנתיים.

דוגמה נוספת לחקירה עיתונאית, הנעשית במקביל עליידי כמה אמצעי-התיקשורת, ניתנה בשבוע שעבר. היה זה אחרי שהטלוויזיה שידרה, במיסגרת חזת לחדשות ביום הרביעי שעבר, כתבה מצולמת על כתב-הטלוויזיה בחיפה, עמוס כרמלי, של שוד-העתיקות במצולות הים לאורך חופי ישראל. היה בכתבה זו כדי למשוך תשומת-לב. היא זכורה קודם-כל בגלל התקלה שאירעה באמצע שידורה, כאשר נקרה הסרט והיה צורך להפסיק את הקרנתה. אולם היא

"העולם הזה" 8.8.73 והתחלה

התבלטה גם בגלל העובדה שהיא שודרה אחרי שכבר פורסמו שתי כתבות, בחקירה מיוחדת שערך העולם הזה בנושא זה. שוד העתיקות מהים הוא עסק בלתי-חוקי שהתפתח בשנים האחרונות למימדי-ענק, בשבועות האחרונים חקר מבקר העולם הזה, זאב יפת, נושא זה ביסודיות. הוא הצליח לחשוף רשתות של שודדים-צוללנים, המצויידים במיכשור תתימי מתוחכם לגילוי ושוד עתיקות מתחת לפני המים. במקביל חשף גם רשת-הברחה, הקשורה עם שודדי העתיקות מהים, ש-פיתחה גתבי הברחת עתיקות לחו"ל ו-הקשורה עם חנויות למיכר עתיקות ב-ארץ (העולם הזה 1976-1977).

גם מיבצע זה של יפת לא היה מיבצע בלשי, אלא עבודה עיתונאית מובהקת. על מעשי השוד הימי יודעים, מזה זמן רב, אנשים רבים הקשורים בנח הארכיאולוגיה במדינה. מנהלי מוויאונים וחברי האגודה לחקר תתימי, ידעו פרטים מסויימים על שוד העתיקות. רק כאשר גאסף הימדע מכולם ופרט צורף לפרט, ניתן היה לצייר

קראו ירי

אחד המיבצעים הראשונים של מבקר העולם הזה, זאב יפת, עם כניסתו לתפקידו, היה מיבצע של גניבת תיק ממישרד ה-הוצאה-לפועל בבית-המישפט בתל-אביב. מיבצע לא היה מסובך כל-כך. יפת נימש אל פקיד הוצאה-לפועל, ביקש ממנו לעיין בתקן מיספר 14403/73. היה זה מיספר מקרי שעלה בדעתו, אחרי ש-קודם-לכן הסתבר לו כי בששת החודשים הראשונים של שנת 1973, כבר נפתחו למעלה מ-15 אלף תיקים במישרד ה-הוצאה-לפועל של בתי-המישפט באיזור תל-אביב.

פקיד הוצאה-לפועל מצא את התיק, מסר אותו ליפת, מבלי לטרוח לברר אם הוא צד בתקן, יפת עיין בתקן, היה זה התיק שנועד לממש חוב בסך של 700 ל"י שפלוני היה חייב לבנק קופת-עלייה בתל-אביב. יפת תחב את התיק תחת בית-שחיף, יצא עימו את בית-המישפט.

אילו היה משמיד את התיק או שומר אותו בביתו, לא היה איש יודע לעולם כיצד נעלם התיק, קופת עלייה בע"מ היתה גאלצת לפתוח בהליכים חדשים, שהיו נמשכים חודשים ואולי שנים, כדי לגבות את 700 הלירות שלה מבעל-החוב. אבל יפת החזיר את התיק למישרד ה-הוצאה-לפועל. המיבצע כולו לא נערך, אלא כדי להמיש תופעה שקנתה לה אחיזה במישרד ה-הוצאה-לפועל במדינה ושזכתה אף לכינוי: "כיבוס תיקים". זוהי תופעה פשוטה של גניבת תיקים ממישרד ה-הוצאה-לפועל, המקשה את מימוש פסיקי-הדין שכבר ניתנו אחרי תקופת התדיינות ממושכות.

המיבצע ופרטי התופעה פורסמו בהר-חבה בגיליון העולם הזה (1875) מ-הי-8 באוגוסט 1973, תחת הכותרת "גנבתי תיק הוצאה-לפועל". היה מקום להניח שאחרי פירסום השערווריה תגסוק הנהלת בתי-המישפט אמצעים כדי למנוע את התופעה של "כיבוס תיקים" במישרד ה-הוצאה-לפועל. השבוע, הסתבר לנו כי טעינו.

בשבוע שעבר יגש עיתונאי למישרד ה-הוצאה-לפועל בבתי-המישפט שבמינר-ה-הרוסים בירושלים. כמה ימים קודם-לכן ביקש פרקליט, שהופיע בשם המדינה, מי שופט ירושלמי להעניש בעונש מרתיע חוקר פרטי מירושלים, שהואשם בגניבת תיקים ממישרד ה-הוצאה-לפועל. "מישרד המישפטים הנהלת הוצאה-לפועל נלחמים במכת גניבות תיקים מלישכות ה-הוצאה-לפועל", אמר התובע, עורך-הדין אלי בן-טובים.

העיתונאי יצא לבדוק אם אומנם כך הדבר. הוא אסף מעל הדלפק של לישכת ה-הוצאה-לפועל בירושלים 25 תיקים, ויצא עימם מבינין בית-המישפט מבלי שאיש ניסה לעצור בעדו. דבר לא השתנה מאז פורסמה כתבתו של זאב יפת בהעולם הזה לפני שנתיים.

אלא שאת המיבצע בשבוע שעבר לא עשה איש העולם הזה. היה זה איש מעריב ועמוס לבב, שביצע הפעם את הגניבה העיתונאית, במיטב המסורת של המיבצעים העיתונאיים של העולם הזה. אני סבור שזוהי דוגמה יפה, ראויה

